

«Ας ανθίσουν εκατό λουλούδια»

και τους αγρότες.

3. Παράδοση όλων των λαφύρων που αποσπώνται από τους τσιφλικάδες στην κοινή διοίκηση. Οι Οκτώ Πρόσθετοι Κανόνες:

1. Επανατοποθετείτε τις πόρτες που χρησιμοποιήσατε ως κρεβάτια.

2. Δέστε και επιστρέψτε το άχυρο που δανειστήκατε για στρώσιδι.

3. Μιλάτε με ευγένεια προς τον λαό.

4. Πληρώνετε δίκαια για ό,τι αγοράζετε.

5. Επιστρέψετε κάθε τι που δανείζεστε.

6. Αποζημιώνετε για οποιαδήποτε ζημιά προκαλείτε.

7. Μην κάνετε μπάνιο σε θέα γυναικών.

8. Μην ψάχνετε τις τσέπες των αιχμαλώτων.

Με τους κανόνες που διαπαιδαγούσαν τους στρατιώτες και διασφάλιζαν τη σχέση εμπιστοσύνης μέσα στα λαϊκά στρώματα μεταξύ μαχητών και αμάχων, χτίστηκε όλη η κουλτούρα ταύτισης και αλληλοσεβασμού του τεράστιου και ανομοιογενούς πληθυσμού που συντονίστηκε, αγωνίστηκε και δημιούργησε τη σημερινή Κίνα. Ο Μάο, που το 1930 διακήρυξε ότι «μία σπίθα μπορεί να βάλει φωτιά στον κάμπο», ασχολιόταν με το αγροτικό ζήτημα και κίνημα από τα μέσα της δεκαετίας του 1920. Και η απεξάρτηση του ΚΚΚ από τις σοβιετικές κατευθυντήριες γραμμές, όχι και από τη συνεργασία με το ΚΚΣΕ μέχρι τη δεκαετία του 1960, τις οποίες ακολουθούσαν τα γαλουχημένα στη Μόσχα στελέχη που αναφέρονταν ως οι «28 Μπολσεβίκοι», αποδείχτηκε ότι ήταν η πιο σοφή επιλογή που άλλαξε τον ρου της Ιστορίας. Σ' αυτή την αντιπαράθεση, ο Μάο δέθηκε και με τον Τσου Εν-λάι με τον οποίο συνεργάστηκαν στενά εφ' όρου ζωής.

Τότε έγινε σαφές ότι ο στρατός πρέπει να είναι απόλυτα υποταγμένος στην πολιτική καθοδήγηση του κόμματος και σ' αυτή την παραδοχή έπαιξε σημαντικό ρόλο ο Τσου Τε, ενώ μερικοί ανώτεροι αξιωματικοί δυσφόρησαν, χωρίς, όμως, να αποτρέψουν την εδραίωση αυτής της αρχής που έκτοτε κατέστη απαραβίαστη.

Με τους αγρότες

Η μεταφορά της επαναστατικής βάσης από τον βιομηχανικό νότο στον αγροτικό βορρά και από τη μειοψηφία της εργατικής τάξης των πόλεων στην αγροτική πλει-

Η Μεγάλη Πορεία 1934-1936...

οψηφία της υπαίθρου, αντιμετωπίστηκε ως αίρεση από τους Σοβιετικούς κομμουνιστές που δογματικά θεωρούσαν το ρόλο των αγροτών στην επαναστατική διαδικασία συμπληρωματικό. Και άλλοι μαρξιστές που επηρεάζονταν από τη Σοβιετική Ένωση, επέκριναν τους Κινέζους κομμουνιστές που παρέκκλιναν, κρατώντας αρνητική στάση ακόμα και μετά την πετυχημένη κατάληψη της εξουσίας από το ΚΚΚ.

Ο Μάο, όμως, μελετώντας την ιστορία των λαϊκών κινημάτων στην Κίνα και έχοντας άμεση αντίληψη για τη σύνθεση της κοινωνίας στο σύνολό της, είχε από νωρίς αντιληφθεί ότι ένα κομμουνιστικό κόμμα, «εκ φύσεως» εργατοκεντρικό, μπορεί και πρέπει, κρατώντας την ιδεολογική του πλατφόρμα και πειθαρχία, να προσαρμόσει την πολιτική του στις πραγματικές συνθήκες και όχι ανελαστικά στις θεωρητικές προδιαγραφές. Ακόμα και με την κοινή λογική, σε μια κοινωνία που εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι, πάνω από το 80% του πληθυσμού, ήταν φτωχοί, χωρίς ή με πολύ μικρό κλήρο, αγρότες καταπιεσμένοι από τους γαιοκτήμονες, τους τοπικούς πολέμαρχους και τους αποικιοκράτες που εκμεταλλεύονταν την αγροτική παραγωγή ελέγχοντας τα αστικά φιλέτα, τα λιμάνια, τις βιομηχανίες, τις τράπεζες και τα μεταφο-

ρικά μέσα, θα ήταν εθελουφλία να μην αντιληφθεί ένας ιδιοφυής ηγέτης πού βρισκόταν το κέντρο και η μάζα της επανάστασης και της κοινωνικής αλλαγής.

Τα ιστορικά παραδείγματα συνέτειναν σ' αυτή τη σύλληψη. Ο Μάο γνώριζε σε βάθος τους αγώνες των Κινέζων αγροτών, από τις πρώτες δυναστείες πριν από δύο χιλιάδες χρόνια μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Είχε μελετήσει όλες τις εξεγέρσεις, όπως των «Κόκκινων Φρυδιών», των αγροτών που το 18 μ.Χ. έβαφαν τα φρύδια τους κόκκινα ως αναγνωριστικό, ή την εξέγερση των «Κίτρινων Τουρμπανιών», το 184 μ.Χ., που επαγγέλλονταν μια νέα εποχή ισότητας και δικαιοσύνης, αλλά και τον ξεσηκωμό εκατομμυρίων αγροτών κατά της κεντρικής εξουσίας και των ξένων το 1850, με τους επαναστάτες Ταϊπίν που μοίραζαν τη γη, τα χρήματα, τα τρόφιμα και τα ρούχα, απαγόρευαν το όπιο που πουλούσαν οι Εγγλέζοι, ελευθέρωναν τις γυναίκες από το υποχρεωτικό δέσιμο που παραμόρφωνε τα κάτω άκρα τους και επέτρεπαν στις χήρες να ξαναπαντρευτούν. Διδακτική ήταν και η πιο πρόσφατη εξέγερση των Μποξέρ, 1898-1900, που όπως και η προηγούμενη καταπνίγηκε βίαια με τη συνδρομή στρατιωτικών δυνάμεων από τα κράτη που λυμαίνονταν την Κίνα. Αυτά τα πολύ μαζικά και πολύ

μαχητικά κινήματα έδειχναν μεν ότι ο αγροτικός κόσμος είναι εν δυνάμει επαναστατικός, αλλά ήταν ατελέσφορα λόγω του αυθόρμητου χαρακτήρα τους. Με την ύπαρξη συγκεκριμένων στόχων, την οργανωτική δομή του κόμματος και τα κατάλληλα μέτρα, το ΚΚΚ και ο Κόκκινος Στρατός μπορούσαν να ενεργοποιήσουν αποτελεσματικά τους αγρότες σε ένα κοινό μέτωπο με τους εργάτες των πόλεων.

Ο Jerome Ch'en αποφαινεται ότι η στρατιωτική στρατηγική του Μάο ήταν «μια ένωση του μαρξισμού-λενινισμού και του παραδοσιακού κινεζικού προτύπου των αγροτικών εξεγέρσεων». (Jerome Ch'en «*Mao and the Chinese Revolution*»)

Από την Κάθοδο των Μυρίων στην Μακρά Πορεία

«Ένα ακόμη πιο μεγαλειώδες επίτευγμα» από την υποχώρηση των 10.000 Ελλήνων από την Περσία προς τον Εύξεινο Πόντο, τέσσερις αιώνες προ Χριστού: «οι Κινέζοι κομμουνιστές δοκίμασαν και επιβεβαίωσαν επανειλημμένα την ικανότητα του ανθρώπου να υπομένει ανείπωτες κακουχίες, να ξεπερνά κάθε πρόκληση που έθετε στο δρόμο του μια φύση αποφασισμένη να τον εμποδίσει να θριαμβεύει επί εχθρών εξίσου αποφασισμένων να τον καταστρέψουν· και να φτάνει στο στόχο του. Το ίδιο, Έλληνες και Κινέζοι υπέμειναν καυτή ζέστη, δριμύ ψύχος, δίψα και πείνα. Το ίδιο, σκαρφάλωσαν σε χιονοσκεπαστα βουνά, έφαγαν ρίζες, κοιμήθηκαν στο χιόνι, βάδισαν, πολέμησαν και βάδισαν ξανά. Το ίδιο, γεφύρωσαν εσωτερικές διαφορές που απειλούσαν να τους διαλύσουν. Το ίδιο, επιβίωσαν.» (Samuel B. Griffith «*The Chinese People's Liberation Army*»)'Όμως οι Κινέζοι του Μάο βάδισαν 6.000 μίλια έναντι 2.000 των Ελλήνων του Ξενοφώντα· βάδισαν επί ένα έτος, όχι απλώς τέσσερις μήνες· ήταν δεκαπλάσιοι σε αριθμό από τους Έλληνες· και η επιβίωσή τους είχε απείρως μεγαλύτερη ιστορική σημασία από εκείνη των συντρόφων του Ξενοφώντα.» (Dick Wilson «*The Long March 1935*»)

Ο Wilson είναι από τους μελετητές που υποστήριξαν ότι «η «Μεγάλη Πορεία» ήταν μια τακτική και στρατηγική ήττα που μετατράπηκε μέσω της πολιτικής διορατικότητας και της ανθρώπινης αντοχής σε απόλυτο ιδεολογικό και πολιτικό θρίαμβο.

Και προσέδωσε στον Μάο μια αδιαμφισβήτητη πολιτική και ηθική νομιμοποίηση. Στα μάτια των στελεχών και των στρατιωτών, ο Μάο αναδείχθηκε ως ο μοναδικός ηγέτης που διέθετε την ενορατικότητα, την επιμονή και τη στρατιωτική ορθότητα να οδηγήσει το Κόμμα μέσα από την άβυσσο της καταστροφής στη σωτηρία».

Η μεγαλύτερη στην Ιστορία

Παρ' όλο που ο Κεντρικός Κόκκινος Στρατός έφτασε στο σοβιέτ του Σαανσί, τον Οκτώβριο του 1935, αποδεκατισμένος από τρομακτικές απώλειες από τις αβάσταχτες κακουχίες, την πείνα και την ελονοσία, τις αποχωρήσεις, αποστασίες, συλλήψεις, τους θανάτους και τους τραυματισμούς από τις συνεχείς μάχες, το υπεράνθρωπο εγχείρημα -το μετακινούμενο στράτευμα είχε μήκος δεκάδων χιλιομέτρων!- είχε προετοιμάσει το δρόμο για την τελική νίκη. Προς τον Οκτώβριο του 1936, οι δυνάμεις υπό τον Μάο, τον Τσου Τε και τον Τσου Εν-λάι, ενώθηκαν με τον Δεύτερο και τον Τέταρτο Στρατό του Μετώπου του Κόκκινου Στρατού, δύο χρόνια μετά την εκκίνηση της «Μεγάλης Πορείας». Το ΚΚΚ όχι μόνο είχε αποκτήσει μία ανεπανάληπτη εμπειρία αντάρτικου και τακτικού πολέμου, όχι μόνο είχε έρθει σε άμεση και ενωτική επαφή με εκατομμύρια Κινέζους και μειονοτικούς που κατοικούσαν σε μία τεράστια περιοχή της χώρας και είχε πλέον μια ασφαλή βάση, αλλά είχε κλονίσει ή εκμηδενίσει και την εξουσία των τοπικών πολέμαρχων που αποτελούσαν ισχυρά στηρίγματα του Τσιαν Κάι-σεκ. Και, όπως φάνηκε σε βάθος χρόνου, το πιο σπουδαίο ήταν ότι το ΚΚΚ είχε αποκτήσει μέσα από τη διαχείριση των απερίγραπτων δυσχερειών, πολιτικών, πολεμικών, γεωφυσικών και άλλων, τα πιο σφυρηλατημένα στελέχη και μέλη που αποτέλεσαν τον ατσάλωμένο πυρήνα του κόμματος που οργάνωσε και πραγματοποίησε την μεγαλύτερη στην Ιστορία αλλαγή πορείας ενός πολιτισμένου έθνους και δη του πολυπληθέστερου δημιουργώντας το καθολικά πιο ανεξάρτητο κράτος και το σοσιαλιστικά πιο ανθεκτικό και πιο σύγχρονο σύστημα στον κόσμο. Μια αναμφισβήτητη πραγματικότητα, ένα ανάγλυφο υπόδειγμα, μία χειροπιαστή ελπίδα για ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Στέλιος Ελληνιάδης